

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar

Year: 6 - Number: 22, p. 275-286, Winter 2022

Lojistik Sektöründe Enflasyonun İşletme Stratejilerine Etkisi: Ordu ve Samsun Örneği* **

The Effect of Inflation on Business Strategies in the Logistics Sector: The Case of Ordu and Samsun

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1180414>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
26.09.2022

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
03.11.2022

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
31.12.2022

Asya Studies

Öğr. Gör. Dr. Deniz Yıldız
Ordu Üniversitesi, Ünye Meslek
Yüksekokulu, Yönetim ve
Organizasyon Bölümü
denizyildiz1990@gmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0003-3090-8872>

Öğr. Gör. Atakan Büyükbostancı
Ordu Üniversitesi, Ünye Meslek
Yüksekokulu, Yönetim ve
Organizasyon Bölümü
buyukbostanciatakan@gmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0003-1390-5610>

* “COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” beyanları: Bu çalışma için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir.

* Bu çalışma, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 15.06.2022 tarih ve 2022-145 belge numarası onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Enflasyon, tarihsel süreç içerisinde dünya ekonomilerini ve ülkemiz ekonomisini farklı dönemlerde etkilemiş makro-ekonomik bir sorundur. “Fiyatlar genel seviyesinde meydana gelen sürekli artışlar” olarak tanımlanan enflasyon kavramı tarihsel süreçte tüm toplumlara etkileyen önemli bir ekonomik sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde son dönemlerde yaşanan yüksek enflasyon sorunu hem sabit gelirli hem de işletmeleri etkilemektedir. Enflasyonun etkilediği işletme türleri arasında lojistik işletmeleri de yer almaktadır. Lojistik, ürün ve hizmetin üretimi için gerekli ham madde temininden başlayarak ürün ve hizmetin tüketildiği son noktaya kadar olan tüm tedarik sürecini kapsamaktadır. Dolayısıyla lojistik sektörü lokomotif bir sektör olup enflasyondan da en çok etkilenen sektörlerden birisidir. Enflasyon oranının sürekli yükselmesi işletmelerin maliyetlerinin artmasına neden olması, enerji ve iş gücü girdisini hizmet üretimi sürecinde aktif bir şekilde kullanan lojistik işletmelerinin fiyat artışlarından etkilenmektedir. Bu durum işletmeler için belirsizliğe yol açmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada lojistik sektörde faaliyet gösteren işletmelerin de yüksek enflasyondan nasıl etkilendiği araştırılmaktadır. Tedarik zincirinin başından sonuna kadar her aşamasında faaliyet gösteren lojistik işletmelerinin son dönemlerde yaşanan yüksek enflasyondan nasıl etkilendikleri ve enflasyona karşı ne gibi önlemler aldıkları araştırılmıştır. Araştırmanın evreni; Samsun ve Ordu illerinde lojistik sektörde faaliyet gösteren işletmeler oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise 24 işletmeden oluşmaktadır. Araştırma verileri anket yoluyla toplanmıştır ve bu verilerin analizi SPSS.22 programında analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Enflasyonun Etkileri, Lojistik Sektörü İşletmeleri

Abstract

Inflation is a macro-economic problem that has affected world economies and our country's economy in different periods in the historical process. The concept of inflation, which is defined as "continuous increases in the general level of prices", emerges as an important economic problem affecting all societies in the historical process. The recent high inflation problem in our country affects both fixed income and businesses. Logistics companies are among the types of businesses affected by inflation. Logistics covers the entire supply process, starting from the supply of raw materials required for the production of the product and service, to the end point where the product and service is consumed. Logistics covers the entire supply process, starting from the supply of raw materials required for the production of the product and service, to the end point where the product and service is consumed. Therefore, the logistics sector is a locomotive sector and one of the sectors most affected by inflation. The continuous increase in the inflation rate causes the costs of the enterprises to increase and is affected by the price increases of the logistics enterprises that actively use energy and labor input in the service production process. This situation causes uncertainty for businesses. Therefore, in this study, it is investigated how businesses operating in the logistics sector are also affected by high inflation. It has been researched how the logistics enterprises operating at every stage of the supply chain from the beginning to the end are affected by the high inflation experienced in the recent periods and what measures they take against inflation. The universe of the research; It consists of enterprises operating in the logistics sector in Samsun and Ordu provinces. The research sample consists of 24 businesses. Research data will be collected through a questionnaire and the analysis of these data has been analyzed in the SPSS.22 program.

Keywords: Inflation, Effects of Inflation, Logistics Sector Businesses

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Yıldız, D. ve Büyükbostancı, A. (2022). Lojistik Sektöründe Enflasyonun İşletme Stratejilerine Etkisi: Ordu ve Samsun Örneği. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(22), 275-286.

GİRİŞ

“Fiyatlar genel seviyesinde meydana gelen sürekli artışlar” olarak tanımlanan enflasyon kavramı tarihsel süreçte tüm toplumları etkileyen önemli bir ekonomik sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarihsel süreçte elde edilen bilgilere göre, ilk ciddi enflasyon olayı, 16. Yüzyıl Avrupa’sında Merkantilist politikaların hakim olduğu dönemde ortaya çıkmıştır (Tunçsiper ve Köroğlu, 2006: 44). Merkantilist politikalara göre ülkelerin zenginliği değerli maden miktarının fazlalığı ile ölçülüyordu ve onlar için önemli olan dış ticarete fazla vererek ülkedeki değerli maden miktarını artırmaktır. Ancak bu politika, Amerika’nın keşfi sonrası Avrupa’ya gelen çok miktarda altının fiyatları harekete geçirerek enflasyon sorununun ortaya çıkmasına neden olmuştur (Kurz, 2017: 27).

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş yıllarında (Atatürk dönemi) ciddi bir enflasyon problemi yaşanmamıştır. Çünkü bu dönemde benimsenen temel ilke sıkı para-deniz bütçe politikasıdır (Şahin, 2006, 48). Türkiye ekonomisinde ilk ciddi enflasyon olayı II. Dünya Savaşı’nın olduğu 1939-1945 yılları arasında görülmüştür. Türkiye her ne kadar savaşa girmese de savaş ekonomisinin tüm zorluklarını yaşamış ve üretimdeki azalma, mal kıtlığı, karaborsacılık gibi nedenlerle bu dönemde ortalama %400 oranında bir enflasyon görülmüştür (Arslan, 2016: 7-8).

1950’li yıllarda Türkiye’de 10 yıllık Demokrat Parti (DP) dönemi başlamıştır. 1950’li yılında iktidara gelen DP, liberal politikaları uygulamaya geçirmiştir. Dış ticarete yaşanan serbestlik ile birlikte ülkede mal arzı artmış, tarım pazara açılmıştır. Ayrıca uygulanan genişletici para ve maliye politikaları talebinde artmasına yol açmıştır. Ancak 1954 yılından sonra yaşanan döviz darboğazı ithâlatın azalmasına ve yurtiçi fiyatların artmasına neden olmuştur (Takım, 2012: 182).

1960’lı yıllarda planlı ekonomi modelinin uygulanmasıyla birlikte enflasyon yeniden kontrol altına alınmıştır. Ancak 1970’li yıllarda meydana gelen I. ve II. Petrol krizi ile sonucu yaşanan enerji darboğazı, yüksek cari açığın neden olduğu döviz sıkıntısı, ABD tarafından uygulanan ambargonun neden olduğu kıtlık unsurları da yine Türkiye ekonomisinde 1980 yılında enflasyonun %100’ün üzerine çıkmasına neden olmuştur (Kepenek, 2014: 137).

24 Ocak 1980 kararları ile birlikte yürürlüğe konulan Neo-Liberal istikrar politikaları kısa vadede enflasyonun düşmesini sağlasa da Türkiye ekonomisinde 1980’lerin ortasından 2000’li yılların başlarına kadar enflasyon kronik bir sorun hâline gelmiştir. 2001 krizi sonrasında Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı ile birlikte Türkiye ekonomisinde enflasyonla mücadele etmek için Mundell-Fleming modeline dayalı enflasyon hedeflemesi rejimine geçilmiştir. 2002-2005 yılları arası örtük enflasyon hedeflemesi uygulanmış, 2006 yılından itibaren açık enflasyon hedeflemesi programı uygulanmaktadır. Enflasyon hedeflemesi politikasının uygulanması ile birlikte Türkiye ekonomisinde dezenflasyonist süreç başlamıştır (Orak ve Kara, 2008: 65-66). Ancak 2018 yılından sonra enflasyon, Türkiye ekonomisinde yeniden önemli bir problem olmaya başlamıştır. 2021 yıl sonu itibarıyla TÜFE %36,08, ÜFE ise %79,89 gerçekleşmiştir. 2022 Ağustos ayında ise TÜFE %80,21, ÜFE ise %143,75 oranında gerçekleşmiştir (TÜİK, 2022). Özellikle 2021 yılı itibarıyla hızlı yükselişe geçen üretici fiyatları endeksi, sonraki dönemlerde tüketici fiyatları endeksini de harekete geçirmiş ve yüksek enflasyona neden olmuştur. ÜFE’de artışa neden olan faktörler arasında döviz kurundaki yükselme, enerji fiyatlarının yükselmesi gibi maliyeti artıran unsurlar yer almaktadır.

Yaşanan yüksek enflasyon oranları ekonomik birimler arasında yer alan hane halkı ve firmaları büyük ölçüde etkilemektedir. Hane halkı açısından alım gücünü ve buna bağlı olarak refah seviyesini düşüren enflasyon, firmalar içinde belirsizliklere neden olmaktadır. Yüksek ve sürekli devam eden enflasyon firmaların yeni yatırım kararlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Ekonominin hizmet sektörü arasında yer alan Lojistik sektöründe faaliyet gösteren firmalar da yüksek enflasyondan etkilenmektedir.

Lojistik kavramı, Yunanca hesaplama yeteneği anlamına gelen “logistikos” ve Fransızca arz etmek anlamına gelen “logistique” kelimelerinden türemiştir. Esas olarak logic ve statistics kelimelerinin birleşmesiyle istatistiksel mantığı ifade etmektedir (Ceran ve Alagöz, 2007: 154). Lojistik kelimesi ilk olarak 1905 yılında askeriyede kullanılan bir kavramdır. Albay Chauncey Baker tarafından malzeme ve personelin taşınması, tedarik edilmesi, bakım ve yenilenmesi şeklinde askeri bir unsuru tanımlamak amacıyla kullanılmıştır (Deran vd., 2014: 1).

Lojistiğin tedarik, taşıma, depolama, dağıtım gibi geniş uygulama alanının bulunmasından dolayı çok çeşitli tanımları yapılmaktadır. Lojistiğin günümüzde kabul gören en geçerli tanımı Tedarik Zinciri Profesyonelleri tarafından yapılmıştır. Bu tanıma göre lojistik; müşterilerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere ürünlerin üretildiği veya kaynaklandığı noktadan, son kullanımının bulunduğu tüketim noktasına kadar

tedarik zinciri içindeki malzemelerin, servis hizmetlerinin ve bilgi akışının etkin ve verimli bir şekilde iki yöne doğru hareketinin ve depolanmasının, planlanması, uygulanması ve kontrol edilmesidir. Kısacası bir ürünün üretilmesi için gerekli hammaddenin sağlanmasından başlayarak, hammaddenin işlenmesi, hammadde ve işlenmiş ürünün taşınması ve depolanması faaliyetleri bir lojistik süreci içermektedir. Piyasada artan enerji maliyetleri ve bunun sebep olduğu yüksek enflasyon lojistik maliyetlerin artmasına neden olmaktadır. Artan maliyetler lojistik işletmelerinin kâr marjını ve fiyatlandırma politikalarını olumsuz yönde etkilemektedir (Nebol vd., 2013: 11).

Bu çalışmada öncelikle enflasyonun nedenleri ve enflasyonun hane halkı ve firmalar üzerine etkisi incelenmiştir. Daha sonra yüksek enflasyon oranlarının lojistik sektöründe faaliyet gösteren firmaları nasıl etkilediği hususu incelenmiştir.

ENFLASYONUN NEDENLERİ

Enflasyon kavramı, ortalama fiyatlar genel düzeyinde meydana gelen sürekli artışlar şeklinde tanımlanabilir. Fiyatlar genel düzeyini etkileyen temel faktör bir ekonomideki arz ve talep arasındaki uyumsuzluktur. Bu bağlamda enflasyona yol açan faktörleri talep yönlü ve arz yönlü olmak üzere iki gruba ayırabiliriz.

Talep Enflasyonu

Talep enflasyonu bir ekonomide toplam talebin toplam arzı aşması nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda toplam arzın toplam talebi karşılayamaması şeklinde de ifade edilebilir. Talep enflasyonuna yol açan faktörler arasında, kamu harcamalarındaki hızlı artışlar, merkez bankasının genişletici para politikası uygulamaları, kredi hacminin genişlemesi yer almaktadır (Dinler, 2013: 480).

Arz Enflasyonu

Arz enflasyonu, bir ekonomide yaşanan arz şoklarının toplam arzı düşürmesi ile birlikte fiyatlar genel seviyesinin yükselmesi sonucu ortaya çıkan enflasyondur. Arz enflasyonuna neden olan faktörler arasında maliyet enflasyonu, ithâl enflasyonu ve fiyat enflasyonu yer almaktadır (Dinler, 2013: 481).

Maliyet Enflasyonu; üretim sürecinde kullanılan girdi fiyatlarının yükselmesi sonucu maliyetlerin artmasına paralel olarak arz miktarındaki azalmayla (arz şoku) birlikte ortaya çıkan enflasyondur (Birinci, 1989, 21). Üretim sürecinde emek, sermaye, doğal kaynaklar ve girişimci olarak ifade edilen üretim faktörleri kullanılmaktadır. Bunların fiyatlarında meydana gelen bir artış üretim maliyetini yükseltmekte ve kâr oranlarındaki azalışta arz miktarını düşürmektedir. Arz düşüşü de fiyatların yükselmesine neden olarak enflasyona yol açmaktadır.

İthâl Enflasyon; ithâl enflasyon iki farklı şekilde meydana gelmektedir. İlki ithâl girdi fiyatlarında meydana gelen yükselişin üretim maliyetini yükseltmesi sonucu arzdaki düşüşle meydana gelen enflasyondur (Dinler, 2013: 482). Örneğin üretimin en önemli girdilerinden biri olan petrol fiyatlarındaki yükseliş petrolü ithâl eden ülkelerde maliyetleri önemli ölçüde yükseltmekte ve arz sıkıntısı yaşanmasına neden olmaktadır.

İthâl enflasyonu tetikleyen ikinci unsur ise bir ülkedeki döviz kurundaki yükselmedir (Güven ve Uysal, 2013: 141). Döviz kurunda meydana gelen yükseliş ithâlatın maliyetini yükseltmekte ve ithâl ürünlerin fiyatı yükselmektedir. Bu da ithâlata dayalı üretim yapan endüstrilerin arz miktarını önemli ölçüde etkilemektedir. Ayrıca döviz kurundaki yükseliş ithâl ürünlerin fiyatlarını doğrudan yükselttiği için enflasyona neden olmaktadır.

Fiyat Enflasyonu; bir piyasada arz şokuna neden olan bir diğer unsur da piyasadaki var olan rekabetin aksamasıdır (Dinler, 2013: 482). Rekabetçi bir piyasa yapısının bozularak tekelleri bir yapıya dönüşmesi arz miktarını düşürmekte ve tekelleri yapıda satıcılar fiyat belirleme gücünü ellerine aldıklarından dolayı fiyatlar genel düzeyi yükseltmektedir.

Enflasyonun Etkileri

Enflasyon hem hane halkını hem de işletmeleri etkileyen önemli bir ekonomik olaydır.

Enflasyonun Hane Halkı Üzerine Etkileri

Enflasyonun başta sabit gelirliler olmak üzere hane halkı üzerindeki en önemli etkisi satın alma gücünü düşürmesidir. Aynı birim mal ve hizmete daha fazla bedel ödeyen sabit gelirlilerin alım gücünün düşmesi gelir dağılımında adaletsizliğe neden olmaktadır (Birinci, 1989: 22).

Enflasyonun İşletmeler Üzerine Etkileri

Enflasyonun işletmeler üzerinde daha çok olumsuz etkisi olmasına karşın bazı olumlu yönleri de bulunmaktadır (Tunçsiper ve Köroğlu, 2006: 47).

Temelde enflasyon işletmeler açısından bir belirsizlik ortamına neden olmakta ve işletmelerin geleceğe dönük politikalarını ve devam eden iş süreçlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Başta işletmelerin yeni yatırım kararlarını, fiyatlandırma politikalarını, üretim kararlarını, stok politikalarını etkilemektedir.

Enflasyon hızının yüksek olması işletmeler için bir belirsizliğe neden olmaktadır. Yaşanan belirsizlik ortamı işletmelerin orta ve uzun vadede yatırımlarını olumsuz yönde etkilemektedir (Altınışık, 2019: 7). İşletme mevcut stoklarındaki bir ürünü belirli bir fiyattan sattıktan sonra yenisini satın almak için daha yüksek bir fiyat ödediğinde kârlılığın azalmasına ve hatta zarara neden olmaktadır. Aynı zamanda yeni bir yatırım isteyen girişimciler yüksek enflasyon dönemlerinde maliyetleri net olarak tahmin edemezler. Ayrıca yüksek enflasyon dönemlerinde düşen talep yeni yatırım yapan girişimcilerin yatırımlarının boşa gitmesine neden olabilir. Yüksek enflasyon ekonomideki tasarrufları azaltıcı etkisiyle işletmelerin yeni sermaye bulmalarına engel olmakta ve bu da yapılacak yatırımları olumsuz etkilemektedir. Sonuç olarak işletmeler yüksek enflasyon döneminde kısa vadeli dönüşü hızlı olan yatırımları tercih etmektedir (Tunçsiper ve Köroğlu, 2006: 48).

Yüksek enflasyonun işletmeler için bir diğer etkisi de mali tablolarda fiktif sonuçlara neden olmasıdır. Birçok işletme enflasyon kaynaklı fiyat artışlarını sonuç hesaplarına yansıtmadığı için işletmenin dönem sonu kâr ve zarar durumu gerçeği yansıtılmamaktadır. Bu nedenle işletmelerin enflasyon dönemlerinde başarılı olduğunu anlamak için enflasyon oranı üzerinde kârlılığa ulaşıp ulaşılmadığına bakmak gerekir (Tunçsiper ve Köroğlu, 2006: 49).

İşletmeler genel olarak müşteri memnuniyetini sağlamak amacıyla üretimi aksatmayacak kadar stok bulundurmaya çalışırlar. İşletmeler ne kadar stok bulunduracağına karar verirken müşteri memnuniyetinin yanı sıra stok maliyetine de dikkat ederler. Ancak enflasyonist dönemlerde işletmeler stokların fiyat artışına karşı sürekli olarak stok alma maliyetine katlanmaktadırlar (Altınışık, 2019: 12-13).

Yüksek enflasyon dönemlerinde işletmelerin karşılaştığı en önemli sorunlardan birisi de üretim maliyetlerini net olarak belirleyememeleridir. Fiyatların sürekli artış eğiliminde olması maliyet hesaplamasını zorlaştırmakta ve bu da işletmenin üretim politikasını olumsuz yönde etkilemektedir.

Yüksek enflasyon ithâlatçı konumdaki işletmeleri de olumsuz yönde etkilemektedir. Yüksek enflasyon dönemlerinde toplumda dolarizasyon eğilimi başlamaktadır. Artan döviz talebi döviz kurunun yükselmesine bu da ithâl ürünlerin maliyeti yükselterek işletmelerin kârlılığını olumsuz yönde etkilemektedir (Kılıçaslan, 2022: 53-54).

Yüksek enflasyon işletmelerin fiyatlandırma politikasını da etkilemektedir. İşletmenin sattığı ürünün talep esnekliği düşük ise işletme fiyatı istediği gibi belirleyebilir. Ancak işletmenin sattığı ürünün talep esnekliği yüksek ise tüketici fiyatı yükselen ürünü kolaylıkla almaktan vazgeçebileceği için işletmenin satışları enflasyondan olumsuz yönde etkilenecektir.

Yüksek enflasyon borçlanma konusunda sıkıntı yaşamayan işletmeler için olumlu olacaktır. Çünkü işletmeler artan fiyatlar karşısında sabit borçlandıkları takdirde aldıkları borç enflasyon karşısında eriyecektir. Ancak enflasyonun sürekli yükselmesi durumunda işletmeler vadeli satış yapmak istemeyeceklerdir ve vadeli malzeme satın almakta zorlanacaklardır. Bu durum işletmelerin likidite yapısını bozacaktır.

Literatür araştırması yapıldığında enflasyon ve enflasyonun etkileriyle ilgili çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bunlar şöyledir;

Tunçsiper ve Köroğlu (2006) “Enflasyonun Otomotiv Sektöründeki İşletmeler Üzerindeki Etkisi: Balıkesir İli Örneği” isimli çalışmada enflasyonun ilk olarak ortaya çıktığı dönemden itibaren bireyleri, firmaları ve toplumları etkileyen önemli bir sorun olduğunu açıklamıştır. Araştırma Balıkesir ilindeki otomotiv sektöründe faaliyet gösteren firmaları kapsamaktadır. Araştırma sonucuna göre enflasyon olgusunun firmaları olumsuz etkilediği ve firmaların bu kapsamda planlamalar yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

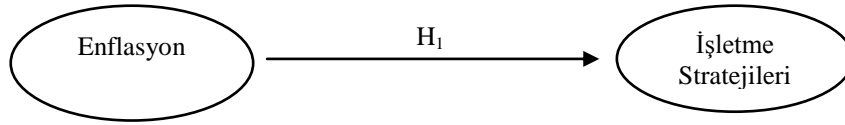
Friedman (1977) ve Ball (1992), enflasyonun piyasalarda belirsizliğe neden olduğunu ve enflasyon belirsizliğini enflasyonun bir maliyeti olarak kabul etmektedirler. Ortalama enflasyon oranı yükseldikçe enflasyon belirsizliğinin de artacağını savunmaktadırlar.

Okur (2017) “Türkiye Ekonomisinde Faiz Oranı ve Döviz Kurunun Enflasyon Hedefi Üzerine Etkisi” isimli çalışmada enflasyon değişkeni ile döviz kuru ve faiz oranı arasındaki ilişkiyi belirlemekte literatüre, bu konuyu Türkiye açısından inceleyerek katkıda bulunmaktadır. Araştırma sonucunda döviz kuru ile enflasyon arasında tek yönlü nedensellik ilişkisini ortaya çıkarmıştır. Tatlıyer (2016), “Enflasyon Neden Yükselir, Nasıl Düşer? Türkiye Örneği” isimli çalışmada Türkiye’de enflasyonun neden çok yükseldiğini sonrasında neden tek haneli rakamlara indiği analiz edilmiştir. Para arzı, bütçe açıkları ve faiz yükündekileri artışların yüksek enflasyona neden olduğu ifade edilmiştir. Çalışmada 1997 yılı itibariyle emisyonun azaltılması ve 2000’li yıllardan itibaren bütçe denkliliğini sağlamaya dönük politikaların enflasyonu düşürdüğü ifade edilmiştir.

Cesur (2006), “Para Arzı İle Enflasyon İlişkisi Ve Türkiye Uygulaması (1994-2004)” isimli çalışmada Türkiye ekonomisinin birinci makroekonomik sorununun enflasyon olduğunu ileri sürmüştür. Yaşanan yüksek enflasyon Türkiye’de istikrarsızlık, büyüme performansının düşmesi, gelir dağılımının bozulmasına yol açmış ve refah seviyesinin düşmesiyle her alanda istikrarsızlığa sebep olmuştur. Enflasyonla mücadele için, para arzı artış hızını azaltmak ve dolayısıyla paranın enflasyonist etkisini ortadan kaldırmak gerekmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evren büyüklüğümüz Ordu ve Samsun da lojistik sektörde faaliyet gösteren firmalardır. TÜİK’ten edinilen bilgilere göre 2021 verilerine göre Ordu ilinde 13 lojistik firması, Samsun Firmasında ise 15 lojistik firması bulunmaktadır. Dolayısıyla evren büyüklüğümüzü toplamda 28 lojistik firması oluşturduğundan hemen her firmaya ulaşılması planlanmaktadır. Evrenimizin sektör ile kısıtlı olması ve 28 tane işletmenin bulunması örneklem için kısıtlama yapmamızı engellemektedir. Her işletmeye ulaşılması planlanmıştır ancak ulaşılan işletme sayısı 24’tür. Diğer 3 işletme işletme stratejileri ve bilgi gizliliğini öne sürerek çalışmamıza katılmayı reddederken diğer 1 işletme ise anketimize herhangi bir dönüş yapmamıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan ölçek Tunçsiper ve Köroğlu (2006) tarafından “Enflasyonun Otomotiv Sektöründeki İşletmeler Üzerindeki Etkisi: Balıkesir İli Örneği” isimli çalışmalarında geliştirdikleri ölçek kullanılarak oluşturulmuştur. Ölçek sahiplerinden gerekli kullanım izinleri alınmıştır. Bu izinler etik kurul başvuru dosyası içerisine eklenerek Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Etik Kuruluna başvuru yapılmıştır. Etik kurul iznimiz 15.06.2022 tarihli 2022-145 numaralı dosya olarak olumlu yanıt almıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmamızda veriler anket formumuzun Temmuz ve Ağustos (2022) ayları arasında, e-posta, Bip ve whatsapp ağları kullanarak toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan verilerin tanımsal istatistik ve analizleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: İşletmelerin Yapılarına İlişkin Tanımsal İstatistikler-1

İşletmelerin Hukuki Yapısı	Sayı	%
Anonim	16	66,7
Limited	4	16,7
Şahıs	4	16,7
Toplam	24	100
İşletmelerin Personel Sayısı		
25 ve altı	8	33,3
25 üstü	16	66,7
Toplam	24	100
İşletmelerin Mevcut Enflasyon Planları		
Var	20	83,3
Yok	4	16,7
Toplam	24	100
İşletmelerin Enflasyon Planlaması		
Kısa dönem	8	33,3
Uzun dönem	0	0
Kısa ve uzun dönem	16	66,7
Toplam	24	100

Çalışmaya katılan işletmelerin hukuki yapılarına bakıldığında en çok katılım sağlayan yapı %66,7 oranı ile anonim şirket yapısına sahip lojistik işletmeleridir. Limited ve şahıs şirketleri oranı ise %16,7 ile eşit dağılım oranına sahiptir. Katılımcı işletmelerin sahip olduğu personel sayısı ise %66,7'si 25'den fazla çalıştıran işletmelerden oluşmaktadır. Katılımcı işletmelerin %33,3'ü ise 25 ve altında çalışana istihdam etmektedir.

Katılımcı işletmelerin %83,3'ünün mevcut ve olası enflasyon ile ilgili bir planları mevcut iken, %16,7'sinin herhangi bir enflasyon planı bulunmamaktadır. Katılımcı işletmelerin %33,3'ü kısa vadeli enflasyon planları yaparken, %66,7'si hem kısa hem uzun vadede enflasyon planları yapmaktadır. Katılım gösteren hiçbir işletme uzun vadeli enflasyon planı yapmamaktadır.

Tablo 2: İşletmelerin Yapılarına İlişkin Tanımsal İstatistikler-2

İşletmelerde Enflasyon Planlamasını Geçersiz Kılan Faktörler	Sayı	%
Para politikalarındaki istikrarsızlık	4	16,7
Faiz belirsizliği	0	0
Döviz kuru belirsizliği	4	16,7
Politik istikrarsızlık	4	16,7
Yüksek faiz	0	0
Maliyet artışı	12	50
Toplam	24	100
Enflasyon ve fiyat arasındaki ilişki		
Olumlu	8	33,3
Olumsuz	16	66,7
Toplam	24	100

Sektördeki enflasyonun durumu		
Evet	20	83,3
Hayır	4	16,7
Toplam	24	100
İşletmelerin yıllık enflasyon beklentisi		
Yüksek	16	66,7
Düşük	0	0
Sabit	8	33,3
Toplam	24	100

Katılımcı işletmelerin enflasyon planlamasını geçersiz kılan faktör olarak %50 oranında maliyet artışı, %16,7'lik oranla para politikalarındaki istikrarsızlık, döviz kuru belirsizliği ve politik istikrarsızlık sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı işletmelerin %66,7'si enflasyon ile fiyat arasında olumsuz bir ilişki olduğunu düşünürken, %33,3'ü ise olumlu bir ilişki olduğunu düşünmektedir. Katılımcı işletmelerin %66,7'sinin yıllık enflasyon beklentisi yüksek iken, %8'lik kısım ise sabit bir yıllık enflasyon beklentisi içerisinde. Herhangi bir işletme ise yıllık enflasyon beklentisinin düşük olacağını düşünmemektedir.

Tablo 3: Değişken Boyutlarına İlişkin Tanımsal İstatistikler

Boyut	Enflasyonun İşletme Üzerindeki Etkisi	Enflasyonun En Aza Indirilmesi İçin İşletme Bakışı
N	24	24
X	3,3656	3,8030
Medyan	3,4677	3,8636
Minimum	2,03	3,18
Maksimum	4,19	4,32
Çarpıklık	-,859	-,199
Basıklık	-,127	-1,634

Çarpıklık ve basıklık değerleri -1,5 ve +1,5 arasında dağılım gösterdiği için dağılımımız normale yakın dağılım olarak kabul edilmektedir.

Tablo 4: Enflasyonun İşletmeler Üzerindeki Etkileri Ortalama ve Standart Sapmaları

	Ortalama	Standart Sapma
1. İşletmeler için olumsuz sonuçlar yaratmaktadır.	4,3333	,76129
2. Ekonomik, sosyal ve siyasal bir takım huzursuzluklara neden olmaktadır.	4,1667	,70196
3. Vergi sisteminin düzenini bozmaktadır.	3,5000	1,28537
4. İşletmelerin uzun vadeli planlama yapamamalarına neden olmaktadır	4,0000	1,44463
5. İşletmelerin mali politikalarında yanlış kararlar almalarına neden olmaktadır	4,0000	1,02151
6. İşletmelerin yatırım yapma risklerini artırmaktadır.	4,1667	1,09014
7. İşletmelerin üretim maliyetlerini yükseltmektedir	4,1667	1,09014
8. İşletmelerin finansal maliyetlerini artırmaktadır.	4,1667	1,09014
9. İşletme sermayesini azaltmaktadır.	4,0000	1,17954
10. Faiz yükünü artırmaktadır.	3,8333	1,09014
11. İşletmelerin muhasebe sistemlerinin ve mali tablolarının düzenini bozmaktadır	3,6667	1,12932

12. İşletmelerin dönem kârı veya zararının gerçek durumu gösterememesine neden olmaktadır	4,0000	1,02151
13. Paranın satın alma gücünü düşürmekte, işletme kârlılığını etkilemektedir.	4,0000	1,02151
14. Ürün kalitesini düşürmektedir	2,5000	1,14208
15. İşletmeye olan yabancı sermaye girişini engellemektedir.	3,0000	1,02151
16. İşletmelerin piyasa paylarını geliştirmelerine olanak tanımamaktadır	2,6667	1,27404
17. İşletmelerin sağlıklı büyümesini engellemektedir.	3,5000	1,28537
18. İhracatın azalmasına, ithâlatın artmasına neden olmaktadır.	3,3333	1,40393
19. Üretimin gerilemesine ve bu da işletme stoklarının azalmasına neden olmaktadır.	3,1667	1,23945
20. Sabit sermaye kaybına neden olmaktadır.	3,8333	1,09014
21. İşletme verimliliğini olumsuz yönde etkilemektedir	4,0000	1,02151
22. Yönetici ve çalışan performansını olumsuz yönde etkilemektedir.	3,3333	1,40393
23. İşletmeler için olumlu sonuçlar yaratmaktadır	1,5000	,51075
Enflasyon Dönemlerinde;		
24. Uygulanan hükümet politikaları, işletmelerin dış finansmanını olumsuz etkilemektedir.	3,6667	1,27404
25. Finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla verilen mali tablolar yanıltıcı olabilmekte, bunun sonucunda da bankalar işletmelerin kredi taleplerini olumsuz yönde değerlendirmektedirler.	3,5000	,78019
26. İşletmeler fiyatlarını zorlanmadan arttırabilirler.	2,3333	1,27404
27. İşletmelerin verimliliği ve etkinliği bir sorun teşkil etmez	2,0000	,58977
28. Maliyet kontrolü çok önemli değildir.	2,3333	1,27404
29. Maliyet artışları rahatlıkla fiyatlara yansıtılabilir.	2,3333	,96309
30. İşletmelerin faaliyet dışı kârlarında da artışlar olmaktadır.	3,1667	,91638
31. İşletmeler daha sağlam ve kalıcı bir yönetim ve satış politikası belirlemektedirler	2,1667	,38069

Elde edilen analiz sonuçları yukarıda açıklanan enflasyonun işletmeler üzerindeki destekler niteliktedir. Sonuçlar incelendiğinde yüksek enflasyon, diğer işletmelerde olduğu gibi lojistik sektöründe yer alan işletmeleri de daha çok olumsuz yönde etkilemektedir. Bunlar arasında;

- ✓ Başta enflasyon işletmelerde belirsizliklere ve çeşitli risklere neden olmaktadır. Analiz sonuçları incelendiğinde işletmeler enflasyonist dönemlerde uzun vadeli planlamalar yapamamaktadır. Bu da yeni yatırımları olumsuz yönde etkilemektedir. İşletmeler genellikle günü kurtarmaya dönük politikalar izlemektedir.
- ✓ İşletmeler maliyet kontrolüne çok önem vermemektedirler. Çünkü artan maliyet artışlarını doğrudan fiyatlara yansıtılabilmektedirler.
- ✓ Enflasyon işletmelerin mali tablolarının gerçek sonucu göstermemesine neden olmaktadır. Bu da işletmelerin kredi taleplerinin olumsuz değerlendirilmesine neden olmaktadır. Ayrıca ülkemizde içinde bulunduğumuz dönemde politika faizinin düşük olması kredi faizlerine yansımamakta ve işletmelerin faiz yükü artmaktadır.

Tablo 5: Enflasyonun Etkilerini En Aza İndirmek Amacıyla Yapılan Uygulamalara İşletmelerin Bakışı Ortalama ve Standart Sapmaları

	Ortalama	Standart Sapma
1. Fiyatlar genel düzeyindeki yükselişler karşısında işletmenin mali tabloları düzeltilmelidir.	3,5000	1,14208
2. Gerçek olmayan (fiktif) kâr ile reel kârın birbirinden ayırt edilmesi sağlanmalıdır.	4,0000	1,02151
3. Amortismanların düzeltilmesiyle, duran varlıkların yenilenebilmesi için gerekli fonlar yaratılmalıdır.	3,8333	1,09014
4. İşletmenin üretim gücü korunmalıdır.	4,1667	1,09014
5. İşletmenin mali tablolarının dönemler arası ve işletmeler arası karşılaştırılmaları yapılmalıdır.	4,1667	4,5000
6. Geleneksel muhasebe yöntemleri tamamen terk edilmeyip, bunlara bazı düzeltme usulleri eklemek suretiyle mali tablolar ihtiyaca cevap verir hâle getirilmelidir.	4,0000	1,09014
7. Geleneksel muhasebe yöntemleri tamamen terk edilip, yeni yöntemler uygulanmalıdır.	2,3333	,96309
8. Enflasyon muhasebesi sistemleri kurulmalıdır.	3,8333	1,09014
9. İşletmenin finansman giderlerinde kısıtlamalar yapılmalıdır.	3,1667	1,23945
10. İşletmede azalan bakiyeler usulü ile amortisman uygulaması yapılmalıdır.	3,1667	,70196
11. İşletmede yüksek tutarda stok bulundurulmalı ve stok değerlendirme yöntemi uygulanmalıdır.	3,3333	,48154
12. İşletmenin stok devirlerinin yüksek olmasına dikkat edilmelidir	3,5000	,51075
13. Uygun bir üretim politikası, satış politikası, fiyat politikası ve ücret politikası belirlenmelidir.	4,3333	,48154
14. Enflasyon planlaması yapılmalıdır.	4,3333	,83406
15. İşletme, satışlarını korumak amacıyla tüketicilerine diğer işletmelerden daha avantajlı ürünler ve fiyatlar sunmalıdır.	4,0000	,48154
16. Tüketici davranışları incelenmeli ve ona göre bir satış politikası belirlenmelidir	4,3333	,48154
17. Satışları koruyabilmek amacıyla promosyon uygulamalarında ziyade, ürünün kalitesi ve özellikleri ön plana çıkarılmalıdır.	4,5000	,51075
18. İşletme, üretim yöntemlerini değiştirmeli ve ürünlerini daha az maliyetle üretmelidir.	3,3333	,76139
19. İşletme, ürün geliştirme, tasarım ve Ar-Ge'ye daha fazla önem vermelidir	3,8333	,70196
20. Halkla ilişkiler faaliyetlerine daha fazla ağırlık verilmelidir.	4,0000	,58977
21. Tanıtım ve reklam kampanyalarına daha fazla ağırlık verilmelidir.	4,0000	,83406
22. Farklı müşteri isteklerini karşılamak amacıyla farklı ürün ve modeller üretilmelidir.	4,0000	,58977

Bu sonuçlara göre;

İşletmelerin mali tabloları fiktif ve reel kâr arasındaki fark düzeltilmeli ve mali tabloların gerçeği göstermesi sağlanmalıdır. Geleneksel muhasebe sistemine bazı düzeltmeler getirilerek mali tablolara uygulanmalıdır.

İşletmelerin uzun vadeli varlıkları arasında yer alan duran varlıklarını yenileyecek fonlar yaratılmalıdır. Lojistik işletmelerinin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için başta taşıma araçları olmak üzere duran varlıklara ihtiyacı çok fazladır. Bu açıdan lojistik işletmelerinin büyümeleri için uzun vadeli planlamalar arasında duran varlıklara yatırım önemli yer tutmaktadır. Enflasyonun neden olduğu belirsizliklerin ve risklerin ortadan kaldırılması lojistik işletmelerinin uzun vadeli planlamaları için çok önemlidir.

İşletmeler ürünlerini tutundurmak amacıyla tanıtım ve reklam kampanyalarına önem vermeli, tüketici davranışlarına uygun satış politikası belirlemelidir. Ayrıca AR-GE'ye ağırlık vererek yeni hizmet tasarımları gerçekleştirmelidir. Kârlılığını artırmak için maliyetlerini düşürmelidir.

Enflasyon planlaması yaparak uygun üretim, satış, fiyat ve ücret politikası geliştirmelidir.

Geçerlik ve Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirlik analizi sonuçları Tablo1'de görülmektedir. Ölçek maddelerinin iç tutarlılıklarının analizini ifade eden Cronbach's Alpha değeri ,899'dur. Bu oran oldukça yüksek bir oran olup, ölçeğimizi güvenilir kabul edilmektedir.

Tablo 6: Güvenirlilik Analizi

	Cronbach's Alpha
Enflasyonun ve işletme stratejileri ölçeği	,899

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Karar Tarihi: 15.06.2022

Belge Numarası: 2022-145

BULGULAR

Enflasyon sorunu yaklaşık 18. yüzyıldan bu yana dünya ekonomilerinin yaşadığı bir makro ekonomik sorundur. Enflasyon yükseldiği dönemlerde bireyleri, firmaları ve toplumları sosyo-ekonomik anlamda etkilemektedir. Bu çalışmada enflasyon sorununun lojistik sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin stratejilerine etkisi incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar enflasyonun işletmeler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu göstermektedir. Olumsuz etkiler genel olarak aşağıda ifade edilmiştir;

- ✓ Enflasyon sorunu lojistik işletmelerinin uzun vadeli planlama yapmasına engel olmaktadır. Engel olan faktörler arasında en göze çarpanı enflasyonun neden olduğu maliyet artışıdır. Aynı zamanda döviz kurundaki ve para politikasındaki istikrarsızlıkta uzun vadeli planlamaya engel olmaktadır.
- ✓ Enflasyon nedeniyle işletmeler sağlıklı büyüme özelliğini kaybetmektedir. Artan belirsizlikler ve risk faktörleri yöneticilerin performansını olumsuz yönde etkilemektedir.
- ✓ Enflasyon nedeniyle mali tablolar gerçek sonucu göstermemektedir. Bu da işletmelerin finansman olanaklarını kısıtlamaktadır. Çünkü kredi veren kuruluşlar mali tablolardan gerçek bilgi edinemediğinde kredi sağlayamamaktadır.
- ✓ Artan fiyat artışları satın alma gücünü düşürmekte ve bu da işletmelerin kârlılığını olumsuz etkilemektedir.

Enflasyonun olumsuz etkilerini en aza indirmek için işletmelerin yapması gerekenler aşağıda sıralanmıştır;

- ✓ İşletmeler enflasyonist dönemde stok devir hızlarını yükseltmelidir. İşletmelerin stokları artırılmalıdır. Böylelikle artan fiyat artışlarına karşı kısmen önlem alınabilecektir.
- ✓ Mali tabloların gerçek sonuçları göstermesi için geleneksel muhasebe sistemi terkedilmemeli, ancak gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.
- ✓ İşletmelerin maliyetlerini azaltmak ve faiz yükünden kurtarmak amacıyla finansman giderleri azaltılmalıdır.
- ✓ İşletmeler enflasyonist dönemlerde AR-GE faaliyetlerine önem vererek maliyetlerini düşürmeye çalışmalıdır. Bu şekilde maliyet artışı ile mücadele edilebilir. Yine işletmeler tüketici tercihlerini ön plana çıkarmalı ve kaliteli ürünler üreterek enflasyonist ortamda pazar payını kaybetmemelidir.
- ✓ İşletmelerin üretim gücü korunmalıdır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan 15.06.2022 tarihinde 2022-145 numaralı belge ile etik kurul izinleri alınan çalışmamızda ulaşılan sonuçlar şöyledir. Enflasyonun tüm işletmeleri etkilediği gibi tedarik zincirinin önemli bir süreci olan lojistik sektörünü de etkilemektedir. Lojistik sektöründe faaliyet gösteren işletmeler enflasyondan daha çok olumsuz yönde etkilenmektedir.

Sektörde faaliyet gösteren işletmeler kısa ve orta vadeli planlamalar yapabilirken enflasyonun ortaya çıkarabileceği belirsizlik ve riskler nedeniyle uzun vadeli planlama yapamamaktadır.

Enerji kullanımı fazla olan lojistik işletmeleri enflasyonun neden olduğu enerji maliyetlerindeki artıştan olumsuz yönde etkilenmektedir. Enerji maliyetlerindeki artışı fiyatlara yansıtan lojistik işletmeleri Pazar payını kaybetmemek için tüketicilere dönük yeni üretim prosesleri gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Bunun için sektörde AR-GE faaliyetlerine önem verilmektedir.

Enflasyonun lojistik işletmelerini etkileyen bir diğer yönü de finansman olanaklarına erişimin kısıtlanmasıdır. Buna sebep ilk olarak finansman maliyetindeki artış ikinci olarak da mali tabloların enflasyon nedeniyle gerçek durumu yansıtmaması gösterilmektedir. Mali tabloları düzenlemek amacıyla sektör temsilcileri enflasyon muhasebesine geçişi önermektedir.

Genel olarak incelendiğinde enflasyonun bireyler, firmalar ve toplum üzerinde sosyo-ekonomik etkisi vardır. Bu etki daha çok olumsuz yöndedir. Enflasyonla mücadele amacıyla ülkeler her türlü önlemi almalı ve gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

Araştırmanın sonucundan hareketle çalışmadaki ilk önerimiz, bu çalışma sadece lojistik sektöründe olup Samsun ve Ordu illerindeki lojistik sektördeki işletmeleri kapsamaktadır. Çalışma belirli iller yerine bölgesel bazlı gerçekleştirilebilir. Başka bir öneri ise, çalışmanın sektörel kısıtıdır. Farklı sektörlerdeki enflasyon etkileri çalışmaları yapılarak daha sonraki çalışmalarda sektörel karşılaştırılmalar yapılabilir.

Yazarlık Katkısı

Araştırmada yazarların katkısı yüzde ellişer olarak eşit orandadır.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Karar Tarihi: 15.06.2022

Belge Numarası: 2022-145

KAYNAKÇA

- Altınışık, İ. (2019). *Enflasyonun İşletmeler Üzerindeki Etkisi ve Bu Etkileri Gidermeye Yönelik Yöntemler*. Ankara: İksad Publishing House.
- Arslan, M. (2016). 2. Dünya Savaşı ve Türkiye’de Savaş Ekonomisi. *Aydın Toplum ve İnsan Dergisi*, 2(2), 1-14.
- Ball, L. (1992). Why Does High Inflation Raise Inflation Uncertainty? *Journal of Monetary Economics*, 0(29), 371-388
- Birinci, Y. (1989). Enflasyon, Para Politikası ve Stratejileri. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 47(1-4), 19-30.
- Ceran, Y. ve Alagöz, A. (2007). Lojistik Maliyet Yönetimi: Lojistik Maliyetler ve Lojistik Maliyet Muhasebesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 153-175.
- Cesur, F. (2006). Para Arzı ile Enflasyon İlişkisi ve Türkiye Uygulaması (1994-2004). *Trakya Üniversitesi SBE Dergisi*, 8(2), 85-104.
- Deran, A.; Arslan, S. ve Köksal, A. G. (2014). *İşletmelerde Lojistik Maliyetlerin Hesaplanması*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Dinler, Z. (2013). *İktisada Giriş*. Bursa: Ekin Yayın Dağıtım.
- Friedman, M. (1977). Nobel Lecture: Inflation and Unemployment. *Journal of Political Economy*, 0(85), 451-472.
- Güven, E. T. ve Uysal, D. (2013). Türkiye’de Döviz Kurlarındaki Değişme İle Enflasyon Arasındaki İlişki (1983-2012). *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 5(9), 141-156.
- Kara, H. ve Orak, M. (2008). *Enflasyon Hedeflemesi*. Ankara: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü.
- Kepenek Y. (2014). *Türkiye Ekonomisi*. İstanbul: Remzi Yayınevi.
- Kılıçaslan, B. (2022). Beklenen Enflasyonun Dolarizasyon Üzerinde Etkisi: Türkiye Örneği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Ahmet Emre Biber). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Enstitüsü.
- Kurz, H. (2017). *İktisadi Düşünce Tarihi*. (Çev. H. Bilir ve E. Değirmenci). Ankara: Heretik.
- Nebol, E.; Uslu, T. ve Uzel, E. (2013). *Tedarik Zinciri ve Lojistik Yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınevi.

-
- Okur, A. (2017). Türkiye Ekonomisinde Faiz Oranı ve Döviz Kurunun Enflasyon Hedefi Üzerine Etkisi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(13), 146-164.
- Şahin, H. (2006). *Türkiye Ekonomisi*. Bursa: Ezgi Kitapevi.
- Takım, A. (2012). Demokrat Parti Döneminde Uygulanan Ekonomi Politikaları ve Sonuçları. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 67(2), 157-187.
- Tatlıyer, M. (2016). Enflasyon Neden Yükselir, Nasıl Düşer: Türkiye Örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12(30), 1-20.
- TÜİK (2022). İstatistik Veri Portalı, <https://data.tuik.gov.tr/> adresinden 03.10.2022 tarihinde erişildi.
- Tunçsiper, B. ve Köroğlu, Ö. (2006). Enflasyonun Otomotiv Sektöründeki İşletmeler Üzerindeki Etkisi: Balıkesir İli Örneği. *Balıkesir Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(15), 43-63.
-